

út at koyra

Trygdarútgerðin mennist í hvørjum:

Bilar við air-bag til gongufólkið

Bilframleiðarar hugsa ikki bert um framkomna tøkni til bilánaran. Í Japan hugsa framleiðararnir eisini um »tey bleytu« í ferðslu og eru teir í ferð við at menna trygdar-útgerð, serliga til teirra.

Vælmúttóka »kengurugittarið«, sum serliga nógvir jeepar koyra við, er sera vandamikil fyri fótgangarar - læknar mæla til at banna nýtslu av hesum gittarum

EIRIKUR LINDENSKOV

2.600 ferðandi á súkklu og um 1.200 gongufólk.

Sjálvandi endar galið, tá vit í ferðsluni blanda saman tung akfør og lættar í trafik-antar, so sum fólk á súkklu, prutli og gongufólk.

Árliga verða 10.000 fólk skadd í ferðsluni í Danmark. Av hesum eru umleið

Verri er í Týsklandi, har 37.000 gongufólk vórðu skadd í 1992 og út við 1.200 teirra doyðu.

Samanlagt vóru 706 fólk ákoyrd av bilum í Danmark í 1993, og hóast málið er at minka talið á vanlukkutil-

burðum, kunnu vit vala rokna við, at vit sleppa heilt undan teimum

Bleytir bilar

Tí arbeiða bilframleiðararnir við at sleppa undan eyðsýndu vanlukkunum - soleiðis at skilja, at roynt verður at gera lættaru á-

koyringarnar bleytari.

Opel og Mercedes hava leingi greitt frá teirra hátti at gera lættaru ákoyringarnar mildari: Bleytar front-hjálmar, so at heldur blíkk- ið, enn fólk ið, buklást.

Trupulleikin er ikki nýggjur, og longu í 1956 lögdu dopnsku myndugleikarnir á teir finar kolarafigurarnar, og frá 1. januar í 1957 vórðu teir bannaðir, um teir ikki kundu fjaðra, vórðu skiftir út við eina gummiútgávu ella vórðu slipaðir so rundir, at teir ikki gjørdur so stóran skaða.

At fronturin á nógvum bilum í dag skráar aftur eftir, er fyri trygdina hjá gongufólki, ið kunnu standa í vegin. Tað ljóðar als ikki hugaligt, men ein saltmotala upp um bilin er, sambart vanlukkugranskarum, betri enn at renn saman við ein steyrættan front.

Ringastir av øllum er u so nevndu »kengurugittarini«, ið eru alt vanligari á jeep-um. Læknarnir halda, at hesi átta at verið bannað, tí stoyturin verður nóg dyggur, samstundis við at gittarið er so steyrætt, at fólk sleingjast niður og vandin fyri at koma undir bilin er nóg stórri.

Granskar í trygd Johannes Vibe-Petersen úr Ålborg er Cand. Scient. Hann hevur givið út tvær rapportir um trygdina hjá bilum, og í teimum víðger hann júst víðurskiftini millum bilar og bleytar trafik-antar. Hann hevur m. a. gjørt vart við trupulleikan við »kengurugittarinum«.

Sambært rapportum hansara er vanligasta orsök til skaða í høvdið júst, at fólk sláa høvdið í vegin eftir at verða ákoyrd av bili, meðan stoytur við skermar ella motorhjólum eru seinna orsøkin. - Hetta er bæði galdandi fyri vaksin og fyri børn.

Hann vísir víðari á, at við einum tillagaðum fronde-signi, kann minkast um skaðarnar av stoytum við ferð upp til 40 km/t, og hann skjýtur upp, at »kengurugittarini« verða bannað.

Víðvikjandi trygdini fyri bleytar trafikantar, er tað - tá talan eru um smáar bilar - stórur vandi fyri, at tann ákoyrdi slær høvdið hart í framrútin.

Við at granska rapportir

og kanningar kemur Johannes Vibe-Petersen til ta niðurstøðu, at krav eiga at verða sett nýggjum bilum. Hesi krav skulu snúgvá seg um, hvussu skrokkurin er formaður. Hann heldur, at ljós, kúfangari, kolaragill, sleipkrókur, hornastólpar, framrútur og viskarar skulu fella saman í eina heild - intigtrast.

Um neyðugt er at eitt-hvørt skal stínga framúr, skal tað verða væl og virðiliga rundað av, heldur Johannes Vibe-Petersen.

Kelda: FDM, Motor

Vandin er stórur fyri at sláa høvdið í framrútin, verður tú ákoyrdur av litlum bilum...

Bilurin, ið ikki kann renna á

Hann kann vakja bilføranar, um hann sovnar, og steðgar sjálvur, um vandi er á ferð, sum førarin einki varnast

A myndini omanfyri hevur førarin spíðaran í botni, men bilurin steðgar kortini. Á niðaru myndini sæst gongufólka-airbag'in, ið blæsist upp úr motorhjálminum, tá kúfangarin nertir við fótgangara.

EIRIKUR LINDENSKOV

Japanarar eru ikki fyri nothing. Eitt tað síðsta, teir nú hava funnið upp á, er ein air-bag til gongufólkið.

Í Toyota ASV hevur Toyota bygt inn eina fótgangara-air-bag, ið blæsist upp, tá kúfangarin nertir ein fótgangara. Heldur enn at sláa høvdið hart í hjálmin ella framrútin, er ætlanin, at tann óhepni heldur skal lenda bleytt á air-bag'in.

Toyota hevur arbeitt við ASV og undanmonnum hansara síðani 1971 og halda teir nú, at uppgávan er fullførd.

Bilføranin kannaður

ASV hevur 17 teknilg trygdareyðkenni, sum fyrst av øllum skulu sleppa bilinum undan samansto yti og

minka um teir, rennur bilurin á kortini.

Afturat fótgangaraair-bag'in, hevur ASV eisini útgerð, ið matar, hvussu bilurin verður stýrdur, samstundis sum pulsarin hjá føraranum verður mældur. Er bilføranin við at sovna, fer setrið at rista. Er tað ikki nóg mikið, steðgar bilurin in av sær sjálvum.

Følarar við hvørt hjól skráseta, um nóg mikið av luft er í hjólinum. Bilurin hevur eisini bradvarnara í motorrúminum, serliga góða spreidding av koyriljósinum og í báðum hornunum á kúfangaranum eru følarar, sum - um tú vilt - kunnu siggja um hornið, og harvið varnast vandan fyri samansto yti nóg tíðliga.

Tvæ airbag framman og í síðunum eru nátturlig útgerð. Ein navigeringsskipan leiðir føraran gjøgnum ferðsluna, so hann sleppur undan at hyggja í kortið, meðan hann koyrir. Eins og flogfjør, hevur bilurin eisini

ein svartan kassa, sum skrásetur alla koyringina

Radari

Toyota ASV hevur eisini radaða, sum sær, um okkurt er í vegin, ein bilur, fótgangari ella okkurt annað. Um so førarin hevur spíðaran í botni, bremsar bilurin kortini av sær sjálvum.

Menn frá Motor hava verið í Japan og roynt bilin. Tað hildu tó, at bremsingin var ov so hørð, men prinsipið ið virkaði. Mazda og Opel hava eisini roynt slíkar skipanir, har bilurin av sær sjálvum kann stýra út og inn millum aðrar bilar á motorvegnum.

Men hvat við teimum, sum koyra aftanfyri? - Tað eru óivað nógvir spurningar, sum skulu loysast, áðrenn »bilurin, sum ikki kann renna á« verður hóppframliddur.

Men so leingi: Ver varin, tá tú stígur út á vegin...

Kelda: FDM, Motor